

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๑๑๑๕/๐๙/๙

สวค. 4
วันที่ 1 มค 63
เวลา 14.20

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รหัสเรื่อง : ส333339
วันที่ : 5166/63
วันที่ : 07 ม.ค. 63 เวลา : 14:18

สำนักงานสภาพัฒนาการ
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๙๖๒ ถนนกรุงเกษม กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐

๙ มกราคม ๒๕๖๓

เรื่อง ผลการประชุมคณะกรรมการเศรษฐกิจเอเปค ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ และ ๒/๒๕๖๒

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. ตารางสรุปประเด็นสำคัญและหน่วยงานรับผิดชอบในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน

ด้วย สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้เข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการเศรษฐกิจเอเปค (Economic Committee: EC) ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ ระหว่างวันที่ ๔ - ๕ มีนาคม ๒๕๖๒ ณ กรุงซันติอาโก สาธารณรัฐชิลี และการประชุมคณะกรรมการเศรษฐกิจเอเปค ครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ ระหว่างวันที่ ๒๖-๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๒ ณ เมืองบัวโตวาราส สาธารณรัฐชิลี สศช. ได้ขอเสนอผลการประชุมดังกล่าว ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) ได้เห็นชอบให้เสนอเรื่องดังกล่าวด้วยแล้ว (รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑)

๑. เรื่องเดิม

มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๑ มอบหมายให้ สศช. เป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบในการติดตาม และเข้าร่วมการประชุมใน EC และการปฏิรูปโครงสร้าง (APEC Structural Reform) เพื่อขับเคลื่อนประเด็นการปรับโครงสร้าง รายงานความก้าวหน้าเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการปฏิรูปโครงสร้าง และติดตามการจัดทำรายงานเศรษฐกิจเอเปค ซึ่งที่ผ่านมาที่ประชุมได้ให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนการดำเนินงานภายใต้วาระใหม่สำหรับการปฏิรูปโครงสร้างเอเปค (Renewed APEC Agenda for Structural Reform: RAASR) ซึ่งเร่งขับเคลื่อนการดำเนินงานปฏิรูปโครงสร้างให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม อาทิ การใช้เทคโนโลยีในการช่วยยกระดับการบริการของภาครัฐ การปฏิรูปด้านกฎระเบียบ การคุ้มครองผู้บริโภค และความง่ายและคล่องตัวในการดำเนินธุรกิจ การปฏิรูปเพื่อเพิ่มธรรมาภิบาล

๒. เหตุผลและความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เรื่องที่จะเสนอดังกล่าวนี้นี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามที่กำหนดในพระราช-กฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๔ (๗) เรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือที่เกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย

๓. สำระสำคัญ

การประชุมคณะกรรมการเศรษฐกิจเอเปค ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ มีขึ้นระหว่างวันที่ ๔ - ๕ มีนาคม ๒๕๖๒ ณ กรุงซันติอาโก สาธารณรัฐชิลี และการประชุมคณะกรรมการเศรษฐกิจเอเปค ครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ ระหว่างวันที่ ๒๖-๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๒ ณ เมืองบัวโตวาราส สาธารณรัฐชิลี โดยมีผลการประชุมดังนี้

/ ๓.๑ การขับเคลื่อน...

๓.๑ การขับเคลื่อนการดำเนินงานภายใต้วาระใหม่สำหรับการปฏิรูปโครงสร้างเอเปค (Renewed APEC Agenda for Structural Reform: RAASR) RAASR มีผลบังคับใช้ระหว่างปี ๒๕๕๙-๒๕๖๓ โดยให้ความสำคัญใน ๓ ประเด็น ได้แก่ (๑) การเพิ่มการแข่งขันที่เปิดกว้างอย่างเป็นระบบและโปร่งใสในตลาด (๒) การเพิ่มการมีส่วนร่วมในตลาดของทุกภาคส่วนในสังคม รวมทั้งวิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดย่อม และรายย่อย (Micro, Small and Medium Enterprises: MSMEs) สตรี เยาวชน แรงงานสูงวัย และผู้พิการ และ (๓) การส่งเสริมนโยบายทางสังคมเพื่อความยั่งยืนในส่วนที่สนับสนุนวัตถุประสงค์ในสองข้อแรก ทั้งนี้ RAASR จะสิ้นสุดวาระการดำเนินงานในปี ๒๕๖๓ ส่งผลให้สมาชิก EC จำเป็นต้องระดมความคิดเห็นในการจัดทำโครงการด้านการปฏิรูปโครงสร้างฉบับใหม่หรือปรับปรุง RAASR โดยอาศัยแนวคิดจากการประชุมเจ้าหน้าที่ระดับสูงด้านการปฏิรูปโครงสร้าง (High Level Structural Reform Officials' Meeting: HLSROM) ในปี ๒๕๖๑ นอกจากนี้ประธานคณะกรรมการเศรษฐกิจเอเปค (EC Chair) ยังได้เสนอให้มีการจัดตั้งคณะทำงานอย่างไม่เป็นทางการ (Informal Group) ขึ้นมาขับเคลื่อนการดำเนินงานของ RAASR ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเตรียมความพร้อมสำหรับการประชุมระดับรัฐมนตรีเรื่องการปฏิรูปโครงสร้าง (Structural Reform Ministerial Meeting) ครั้งที่ ๓ ซึ่งจะจัดขึ้นในเดือนสิงหาคมปี ๒๕๖๓

๓.๒ การจัดทำรายงานนโยบายเศรษฐกิจเอเปค ปี ๒๕๖๒ ในหัวข้อ “การปฏิรูปโครงสร้างและเศรษฐกิจดิจิทัล” (Structural Reform and the Digital Economy) ซึ่งประกอบด้วยคณะผู้จัดทำรายงานจาก ๑๒ เขตเศรษฐกิจ ได้แก่ ออสเตรเลีย แคนาดา ชิลี จีน ญี่ปุ่น เม็กซิโก นิวซีแลนด์ รัสเซีย ไทย ไต้หวัน สหรัฐอเมริกา และเวียดนาม โดยมีแนวคิดหลักจากบทบาทที่เพิ่มขึ้นของเทคโนโลยีดิจิทัลในการสร้างนวัตกรรม และการใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาทางด้านสังคมเพื่อนำไปสู่การเติบโตอย่างสมดุล ทัวถิง ย่งยิ่น มั่นคง โดยวัตถุประสงค์หลักของการจัดทำรายงาน มีดังนี้ (๑) เสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับโอกาสและความท้าทายและการวัดผลกระทบจากเศรษฐกิจดิจิทัล (๒) สร้างความเข้าใจในการส่งเสริมการพัฒนาธุรกิจเทคโนโลยีและการปฏิรูปธุรกิจดั้งเดิมเข้าสู่ยุคดิจิทัล รวมถึงการกำหนดแนวทางด้านกฎระเบียบที่ต้องคำนึงถึงด้านความมั่นคงปลอดภัยและจริยธรรม ซึ่งจะช่วยยกระดับการนำเทคโนโลยีมาปรับใช้ในการดำเนินธุรกิจ (๓) เสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของการปฏิรูปโครงสร้างในการส่งเสริมการเติบโตอย่างทั่วถึงด้วยเศรษฐกิจดิจิทัล และ (๔) นำเสนอแนวปฏิบัติที่ดีของเขตเศรษฐกิจสมาชิกด้านเศรษฐกิจดิจิทัล ทั้งนี้ มาเลเซียซึ่งเป็นผู้จัดทำหลักรายงานนโยบายเศรษฐกิจเอเปคปี ๒๕๖๓ ได้เสนอจัดทำรายงานสำหรับปีหน้าในหัวข้อ การปฏิรูปโครงสร้างและการเพิ่มบทบาทให้กับสตรี (Structural Reform and Women Empowerment) ซึ่งจะต้องมีการหารือกับกลุ่มหุ้นส่วนเชิงนโยบายด้านสตรีและเศรษฐกิจต่อไป (Policy Partnership on Women and the Economy: PPWE)

๓.๓ การวิเคราะห์ทิศทางและแนวโน้มเศรษฐกิจของกลุ่มเอเปค

๓.๓.๑ ผู้แทนหน่วยสนับสนุนด้านนโยบายเอเปค (Policy Support Unit: PSU) รายงานว่า อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจในสามไตรมาสแรกของภูมิภาคเอเปคในปี ๒๕๖๑ มีอัตราร้อยละ ๔.๑ ซึ่งสูงกว่าในช่วงเดียวกันของปี ๒๕๖๐ ที่ขยายตัวร้อยละ ๔.๐ การขยายตัวทางเศรษฐกิจในภูมิภาคยังคงเผชิญกับความไม่แน่นอน โดยการบริโภคภายในประเทศเป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดการขยายตัวของเศรษฐกิจในภูมิภาค ดังจะเห็นได้จากมูลค่าการส่งออกสินค้าลดลงในขณะที่มูลค่าการนำเข้าสินค้าเพิ่มสูงขึ้น ข้อมูลจากองค์การการค้าโลกแสดงให้เห็นว่าภายใต้กรอบความร่วมมือเอเปคมีการใช้มาตรการกีดกันมากกว่ามาตรการส่งเสริมการค้าการลงทุน อย่างไรก็ตาม การบริโภคในประเทศจะเข้ามามีบทบาทในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเปคแทนการค้าที่จะชะลอตัวลง ทำให้สมาชิกเอเปคจำเป็นต้องให้ความสนใจนอกเหนือจากประเด็นด้านการค้า เพื่อให้แน่ใจว่าการขยายตัวทางเศรษฐกิจจะเป็นไปอย่างสมดุล ยั่งยืน และทั่วถึง

๓.๓.๒ ผู้แทนจากองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organisation for Economic Cooperation and Development: OECD) รายงานว่าเศรษฐกิจเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จีน และอินเดีย ปี ๒๕๖๒ ถูกขับเคลื่อนด้วยการบริโภคและอุปสงค์จากภายในประเทศเป็นหลัก ในขณะที่เผชิญกับความท้าทายจากมาตรการป้องกันทางการค้าของสินค้าชั้นกลางที่ส่งออกไปจีน ผลกระทบจากภัยธรรมชาติ ความไม่เพียงพอของโครงสร้างพื้นฐาน และโอกาสและความเสี่ยงจากเทคโนโลยีทางการเงิน ผู้แทน OECD ให้ความสำคัญกับเศรษฐกิจดิจิทัลของภูมิภาคใน ๓ ประเด็น คือ (๑) เทคโนโลยีทางการเงิน (Financial Technology: FinTech) ที่ยังจำเป็นจะต้องมีการพัฒนาระบบการคุ้มครองผู้บริโภคจาก FinTech (๒) พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-Commerce) ในภูมิภาคนี้มีแนวโน้มที่จะเติบโตขึ้น ซึ่งจะต้องอาศัยโครงสร้างพื้นฐาน และกรอบแนวทางกฎระเบียบข้อบังคับด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และ (๓) เมืองอัจฉริยะ (Smart Cities) ที่จะมีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้ในการพัฒนาเมือง อาทิ การสร้างผลผลิตด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลในการลดความหนาแน่นของการจราจรโดยใช้ระบบกำหนดพิกัดตำแหน่งบนโลก (Global Positioning System: GPS) เข้ามาในการช่วยติดตามสถานการณ์การจราจรและการเข้าถึงข้อมูลระบบขนส่งสาธารณะที่ง่ายขึ้น

๓.๓.๓ ผู้แทนจากแคนาดารายงานว่า การส่งออกสินค้าของแคนาดาตั้งแต่ปี ๒๕๕๓ มีปริมาณมากกว่าค่าเฉลี่ยการส่งออกโลก และสามารถดึงดูดการลงทุนทางตรงจากนักลงทุนต่างชาติสูงกว่าค่าเฉลี่ยโลก โดยเห็นว่าการขยายตัวของเศรษฐกิจโลกในปีต่อไปจะถูกขับเคลื่อนโดยตลาดเกิดใหม่ ทำให้แคนาดาเองพยายามที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในการทำการค้ากับตลาดเหล่านั้น โดยที่เศรษฐกิจดิจิทัลจะเป็นปัจจัยสำคัญที่จะก่อให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

๓.๓.๔ ผู้แทนจากเขตเศรษฐกิจในลาตินอเมริกาและแคริบเบียน รายงานว่า เศรษฐกิจในลาตินอเมริกาและแคริบเบียนขยายตัวช้าลงในปี ๒๕๖๑ โดยการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจถูกขับเคลื่อนด้วยการบริโภคภาคครัวเรือนซึ่งเป็นผลมาจากการลงทุนและส่งออกที่ปรับตัวดีขึ้น โดยมูลค่าการส่งออกที่มากขึ้นของภูมิภาคได้รับอานิสงส์มาจากการเพิ่มขึ้นของราคาสินค้า อย่างไรก็ตาม ภูมิภาคนี้ยังคงเผชิญกับการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดที่สูงขึ้นในปี ๒๕๖๑ ทำให้จำเป็นต้องมีการปรับนโยบายการคลังเพื่อลดการขาดดุล ทั้งนี้ คาดว่าอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจในลาตินอเมริกาและแคริบเบียนปี ๒๕๖๒ จะอยู่ที่ร้อยละ ๑.๗

๓.๔ การดำเนินงานของกลุ่มเพื่อนประธาน (Friend of the Chair: FotC) ภายใต้คณะกรรมการเศรษฐกิจเอเปค เพื่อสนับสนุนการปฏิรูปโครงสร้างในด้านต่าง ๆ ประกอบด้วย ๕ กลุ่ม ได้แก่ (๑) กลุ่มเสริมสร้างความเข้มแข็งโครงสร้างด้านเศรษฐกิจและกฎหมาย ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาปรับปรุงกฎหมายให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (๒) กลุ่มความยากง่ายในการดำเนินธุรกิจ ให้ความสำคัญกับการติดตามความก้าวหน้าและขับเคลื่อนการดำเนินงานเกี่ยวกับความยากง่ายในการประกอบธุรกิจและปรับปรุงตัวชี้วัดให้มีลำดับที่ดีขึ้น (๓) กลุ่มกฎหมายหุ้นส่วนบริษัทและบริษัทภิบาล ให้ความสำคัญกับกฎหมายหุ้นส่วนบริษัทและบริษัทภิบาล ตลอดจนแนวทางการบริหารจัดการรัฐวิสาหกิจ (๔) กลุ่มการปฏิรูปกฎระเบียบ ให้ความสำคัญกับแนวปฏิบัติที่ดีในการกำหนดกฎระเบียบ และ (๕) กลุ่มธรรมาภิบาลภาครัฐ ซึ่งไทยทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานหลัก ให้ความสำคัญกับความโปร่งใสในการดำเนินการของภาครัฐ การพัฒนาคุณภาพของบริการสาธารณะ และการมีส่วนร่วมของประชาชน

๓.๕ ความยากง่ายในการดำเนินธุรกิจ (Ease of Doing Business: EoDB) แผนปฏิบัติการความยากง่ายในการดำเนินธุรกิจของเอเปค ระยะที่ ๒ (APEC's EoDB Second Action Plan) ให้ความสำคัญกับ ๕ เป้าหมาย ได้แก่ (๑) การเริ่มต้นธุรกิจ (๒) การขออนุญาตก่อสร้าง (๓) การได้รับ

สินเชื่อ (๔) การค้าระหว่างประเทศ และ (๕) การบังคับให้เป็นไปตามข้อตกลง โดยเอเปคได้มีการกำหนดว่าจะพัฒนาทุกเป้าหมายให้ได้เกินกว่าร้อยละ ๑๐ หลังจากสิ้นสุดปี ๒๕๖๑ พบว่าเขตเศรษฐกิจสมาชิกสามารถยกระดับทั้ง ๕ เป้าหมายได้เฉลี่ยร้อยละ ๒๓.๔ และ ๓ เป้าหมายที่เขตเศรษฐกิจสามารถยกระดับได้มากกว่าร้อยละ ๑๐ คือ การเริ่มต้นธุรกิจ การขออนุญาตก่อสร้าง และการได้รับสินเชื่อ อย่างไรก็ตาม ในที่ประชุมได้มีการหารือเกี่ยวกับเป้าหมาย EoDB ที่เอเปคจะให้ความสำคัญหลังปี ๒๕๖๑ ที่จะยึดตาม ๕ เป้าหมายเดิมจาก APEC's EoDB Second Action Plan หรือจะมีการปรับเปลี่ยน ทั้งนี้ ได้มีการจัดทำแบบสำรวจความคิดเห็นของเขตเศรษฐกิจ ซึ่งพบว่าประเด็นที่ได้รับความสนใจ คือ การแก้ปัญหาล้มละลาย การจดทะเบียนทรัพย์สิน การชำระภาษี การคุ้มครองผู้ลงทุนเสียงข้างน้อย และการขอใช้ไฟฟ้า ตามลำดับ

๓.๖ การปฏิรูปโครงสร้างและเพศ เจ้าภาพซีลีได้มีการจัดทำแผนสำหรับสตรีและการเติบโตอย่างทั่วถึง (Roadmap for Women and Inclusive Growth) เพื่อเพิ่มอำนาจให้สตรีสามารถเข้าถึงตลาดและแหล่งเงินทุน มีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน เข้าถึงตำแหน่งผู้นำที่มีอำนาจการตัดสินใจ ส่งเสริมให้เข้าถึงการศึกษา อบรมและการพัฒนาทักษะให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง และเพิ่มอำนาจทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ PSU ได้รายงานความคืบหน้าการศึกษา เรื่อง Structural Reform Measures to Improve Women's Access to Labor Markets, Finance and Capital ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการระดมมาตรการปฏิรูปโครงสร้างที่จะช่วยยกระดับการเข้าถึงตลาดแรงงานและแหล่งเงินทุนของสตรี และงานวิจัยอิงหลักฐานของการปฏิรูปโครงสร้างที่จะช่วยสร้างความสามารถทางเศรษฐกิจให้กับสตรี

๓.๗ การหารือเชิงนโยบายในช่วงการประชุมคณะกรรมการเศรษฐกิจเอเปค (Economic Committee: EC) ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒

๓.๗.๑ เรื่องการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อยกระดับธรรมาภิบาลและข้อบังคับด้านเศรษฐกิจดิจิทัล (Applying Emerging Technologies for Better Governance and Regulation of the Digital Economy) เมื่อความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทำให้ระบบดิจิทัลเข้ามามีบทบาทในชีวิตมากขึ้น ภาครัฐและภาคเอกชนจำเป็นต้องมีการปรับตัวให้พร้อมรับกับการเปลี่ยนแปลง โดยทางภาครัฐนั้นควรมีมาตรการที่จะบริหารจัดการเกี่ยวกับการพัฒนาและการใช้เทคโนโลยีเกิดใหม่ทั้งในด้านกฎระเบียบที่มีความทันต่อเหตุการณ์และการนำเอาเทคโนโลยีเข้ามาประยุกต์ใช้เพื่อยกระดับบริการภาครัฐให้ประชาชนทั้งในเมืองและในพื้นที่สามารถเข้าถึงบริการของรัฐที่มีคุณภาพได้อย่างทั่วถึงเท่าเทียม และมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ในการหารือได้มีการยกตัวอย่างแผนการดำเนินงาน/ แนวคิดในการวางแผนเกี่ยวกับเศรษฐกิจดิจิทัล อาทิ สิงคโปร์ได้กล่าวถึงกรอบแนวคิดธรรมาภิบาลของปัญญาประดิษฐ์ (AI Governance Framework) ที่ต้องการส่งเสริมการพัฒนาและการนำ AI มาให้บริการในสังคม เพื่อให้ทั่วโลกได้ตระหนักว่าสิงคโปร์เป็นระบบเศรษฐกิจที่มีการใช้ AI อย่างโดดเด่น รัสเซียได้มีการนำเสนอแผนเศรษฐกิจดิจิทัล ปี ๒๕๖๒-๒๕๖๖ ที่ให้ความสำคัญกับการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัลในระบบเศรษฐกิจ เพื่อที่จะก่อให้เกิดผลทางเศรษฐกิจที่ครอบคลุมหลายสาขากระดับคุณภาพชีวิตของประชากรและสร้างการมีส่วนร่วมที่ดีขึ้นจากประชาชนในพื้นที่ห่างไกล

๓.๗.๒ เรื่อง การระงับข้อพิพาทออนไลน์ (Online Dispute Resolution: ODR) กระบวนการระงับข้อพิพาทแบบดั้งเดิมนั้นมีความซับซ้อน ยุ่งยาก ใช้เวลานาน และมีต้นทุนค่าใช้จ่ายสูง ทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็กในเอเปคที่มากกว่าร้อยละ ๙๐ ที่เป็น MSMEs ไม่สามารถเข้าถึงกระบวนการดังกล่าวได้ ในปัจจุบันได้มีการนำกระบวนการระงับข้อพิพาทออนไลน์มาใช้อย่างแพร่หลายมากขึ้น แต่ยังคงจำกัดการใช้เพื่อคุ้มครองผู้บริโภคระหว่างธุรกิจกับผู้บริโภค (Business-to-Consumer: B2C) มากกว่าการใช้เพื่อระงับข้อพิพาทระหว่างธุรกิจ (Business-to-Business: B2B) นอกจากนี้ กลุ่มเสริมสร้างโครงสร้าง

พื้นฐานกฎหมายด้านเศรษฐกิจ (Strengthening Economic Legal Infrastructure: SELI) ได้มีการนำเสนอ แผนความร่วมมือสำหรับการระงับข้อพิพาทออนไลน์ (Collaborative Framework for ODR) ที่จะช่วยให้ MSMEs สามารถมีส่วนร่วมในการค้าข้ามพรมแดนได้ด้วยต้นทุนที่ต่ำลงและความสะดวกมากยิ่งขึ้น โดยกรอบ แนวคิดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างทุกภาคส่วนในเอเปค การส่งเสริมความเป็นเอกภาพ ของกฎหมาย/ กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการระงับข้อพิพาทออนไลน์ รวมถึงการออกแบบฐานปฏิบัติการ สำหรับการระงับข้อพิพาทออนไลน์

๓.๘ การหารือเชิงนโยบายในช่วงการประชุมคณะกรรมการเศรษฐกิจเอเปค (Economic Committee: EC) ครั้งที่ ๒/๒๕๖๒

๓.๘.๑ การจัดกิจกรรมการหารือเชิงนโยบายภายใต้กลุ่มธรรมาภิบาลภาครัฐ (Public Sector Governance: PSG) สศช. ในฐานะผู้ประสานงานหลักของกลุ่ม PSG จัดกิจกรรมการหารือ เชิงนโยบายเรื่อง ภาครัฐดิจิทัล (Digital Government: Transforming to meet the needs of citizens) โดยการหารือเชิงนโยบายดังกล่าว มีวัตถุประสงค์เพื่อแลกเปลี่ยนแนวคิดและกระตุ้นให้เกิดความโปร่งใส ในการดำเนินงานภาครัฐ ยกย่องคุณภาพและการเข้าถึงบริการภาครัฐของประชาชนผ่านการใช้เทคโนโลยี ดิจิทัล โดยผู้แทน สศช. เป็นผู้ดำเนินรายการ และมีผู้เข้าร่วมอภิปราย ประกอบด้วย ผู้แทนองค์การเพื่อ ความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD) และผู้แทนจาก รัสเซีย จีนไทเป และไทย (สำนักงาน ส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล) สามารถสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๑) OECD นำเสนอเกี่ยวกับแนวโน้มและความท้าทายที่ภาครัฐ จะต้องเผชิญจากการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัล รัฐบาลมีความจำเป็นต้องหันมาใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อตอบสนองความคาดหวังทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ภาครัฐดิจิทัลที่มีความสมบูรณ์จะช่วยตอบสนอง ความต้องการของประชาชนและการยกระดับคุณภาพชีวิตให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น รวมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพ ของภาครัฐในการยกระดับความสามารถในการแข่งขันของเขตเศรษฐกิจและส่งเสริมการเจริญเติบโต ทางเศรษฐกิจ

๒) รัสเซีย นำเสนอประสบการณ์ด้านภาครัฐดิจิทัล เกี่ยวกับการประยุกต์ใช้โครงการเศรษฐกิจดิจิทัล เพื่อยกระดับระบบดิจิทัลของรัสเซียและการบริการภาครัฐ โดยตัวอย่างโครงการที่เห็นเป็นรูปธรรม อาทิ การสร้างระบบบริหารจัดการข้อมูลระดับเขตเศรษฐกิจ บัตรประชาชนดิจิทัล

๓) จีนไทเป นำเสนอเกี่ยวกับแผนปฏิบัติการดิจิทัลที่มีประชาชนเป็น ศูนย์กลาง โดยอาศัยนวัตกรรมในการยกระดับการบริการให้แก่ประชาชน ซึ่งแผนดังกล่าวให้ความสำคัญกับ การก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานที่มีความจำเป็น การเชื่อมโยงเครือข่ายภาครัฐเพื่อให้การตัดสินใจ มีประสิทธิภาพสูงสุด และการบูรณาการบริการภาครัฐอย่างสร้างสรรค์

๔) ไทย นำเสนอเกี่ยวกับแนวคิดรัฐบาลอัจฉริยะ ซึ่งจะช่วยให้บริการ สาธารณะมีประสิทธิภาพและตรงตามความต้องการของประชาชน โดยใช้งบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ และโปร่งใส ในปี ๒๕๖๒ ได้มีการผ่านพระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบ ดิจิทัล ที่นำไปสู่นโยบายเรื่องรัฐบาลดิจิทัลที่มียุทธศาสตร์หลักในการเพิ่มศักยภาพของหน่วยงานภาครัฐใน ๓ ด้านคือ (๑) การจัดหา จัดเก็บ และจัดการข้อมูลดิจิทัลให้อื้อต่อการใช้ประโยชน์เชิงวิเคราะห์ (๒) การเชื่อมโยงบูรณาการข้อมูลข้ามหน่วยงานอย่างเป็นระบบ รวดเร็ว ปลอดภัยและควบคุมได้ และ (๓) การสร้างให้เกิดข้อมูลเปิดเพื่อประโยชน์ของภาครัฐกิจและประชาชน

๓.๘.๒ เรื่องการปฏิรูปโครงสร้างและการเติบโตอย่างทั่วถึง นำเสนอเกี่ยวกับแนวทางในการลดความเหลื่อมล้ำทางเพศด้านดิจิทัลจากผู้แทน OECD ด้วยการเพิ่มการมีส่วนร่วมของสตรีในอุตสาหกรรมเทคโนโลยี โดยการมีส่วนร่วมในตลาดแรงงานและการปฏิรูปการศึกษาที่ดำเนินการไปพร้อมกัน นอกจากนี้ ยังกล่าวถึงการมีส่วนร่วมของชนพื้นเมืองในระบบเศรษฐกิจ จากกรณีตัวอย่างของแคนาดาและนิวซีแลนด์ จะเห็นได้ว่าสัดส่วนรายได้มวลรวมชนจากพื้นเมืองมีความสำคัญต่อรายได้โดยรวมของเขตเศรษฐกิจ ทำให้ภาครัฐมีนโยบายการค้าและการปฏิรูปโครงสร้าง ที่ส่งเสริมให้ชนพื้นเมืองให้เป็นผู้ประกอบการ SMEs มากขึ้น

๓.๘.๓ เรื่องการดำเนินธุรกรรมที่ปลอดภัยและการระงับข้อพิพาทออนไลน์ (Secured Transaction and Online Dispute Resolution (ODR)) ธนาคารโลกได้แบ่งการปฏิรูปการดำเนินธุรกรรมที่ปลอดภัยและเป็นไปตามมาตรฐานสากลโดยอาศัยเทคโนโลยี เป็น ๓ ขั้นตอน คือ (๑) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสำหรับเครดิต (๒) การพัฒนาตลาดสำหรับเครดิต และ (๓) การพัฒนาผลิตภัณฑ์เครดิตและการกู้ยืม ซึ่งมีปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมให้การปฏิรูปประสบความสำเร็จ อาทิ การเพิ่มจำนวนเครดิตสำหรับการดำเนินธุรกรรมที่ปลอดภัย การอนุญาตให้ลูกหนี้สามารถใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ของตนในการค้ำประกันเครดิต การมีกฎระเบียบที่มีความแน่นอนและชัดเจน ทั้งนี้ ได้มีการนำเสนอแนวปฏิบัติที่ดีในการดำเนินงาน อาทิ ช่องกึ่งนำระบบ e-BRAM เข้ามาเป็นช่องทางสำหรับการระงับข้อพิพาทออนไลน์ ซึ่งจะช่วยลดค่าใช้จ่ายและผู้ใช้งานสามารถเข้าถึงระบบได้ทุกที่ทุกเวลา มีการคุ้มครองข้อมูลสำหรับผู้ให้บริการและมีเทคโนโลยีช่วยในการแปลภาษา ชีลินำเสนอเกี่ยวกับระบบ ODR CAM ซึ่งเป็นเครื่องมือในการระงับข้อพิพาทออนไลน์ระหว่างภาคธุรกิจ โดยเฉพาะ MSMEs เพื่อให้สามารถเข้าถึงกระบวนการ ODR ได้อย่างเท่าเทียม เป็นธรรม และโปร่งใส

๓.๘.๔ เรื่องการส่งเสริมการวิเคราะห์การแข่งขันเพื่อยกระดับประสิทธิภาพของตลาด มีสาระสำคัญเกี่ยวกับ การวิเคราะห์การแข่งขันที่จะยกระดับสภาพแวดล้อมในการดำเนินธุรกิจ จะช่วยให้เกิดการเตรียมพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขของตลาด และการสร้างความเข้าใจกับสภาพตลาดของอุตสาหกรรมที่มีการปกป้องอย่างรัดกุม รวมไปถึงการเตรียมพร้อมรับความท้าทายในการดำเนินนโยบายด้านการแข่งขันตามการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีแบบก้าวกระโดด และการเปลี่ยนแปลงของแบบจำลองธุรกิจ ซึ่งยังจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการให้ความคุ้มครองและการปกป้องความเป็นส่วนตัวของผู้บริโภค

๔. ความเห็นของสำนักงานฯ

สศช. ได้จัดทำตารางสรุปประเด็นสำคัญและหน่วยงานรับผิดชอบเพื่อประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการต่อไป (สิ่งที่ส่งมาด้วย) และมีประเด็นที่ควรขับเคลื่อนให้เกิดผลเป็นรูปธรรมดังต่อไปนี้

๔.๑ การดำเนินงานภายใต้วาระใหม่สำหรับการปฏิรูปโครงสร้างเอเปค (RAASR) และการแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่ดีของเขตเศรษฐกิจสมาชิก จะช่วยส่งเสริมให้การดำเนินงานขับเคลื่อนการปฏิรูปโครงสร้างของไทยมีความก้าวหน้ายิ่งขึ้น โดยมีการใช้กรอบมาตรฐานที่เข้มข้นขึ้นอันจะเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันได้อย่างต่อเนื่องในอนาคต ทั้งนี้ RAASR มีกำหนดสิ้นสุดวาระการดำเนินงานในปี ๒๕๖๓ ไทยจึงต้องมีการรายงานการติดตามความก้าวหน้าและทบทวนการดำเนินงานที่ผ่านมา และเตรียมความพร้อมสำหรับการประชุมระดับรัฐมนตรีเรื่องการปฏิรูปโครงสร้าง (Structural Reform Ministerial Meeting) ซึ่งจะจัดขึ้นในปี ๒๕๖๓ ต่อไป

๔.๒ ประเด็นที่ได้รับความสนใจในการประชุมคณะกรรมการเศรษฐกิจเอเปคอย่างต่อเนื่อง คือ การระงับข้อพิพาทออนไลน์ (ODR) จึงเห็นควรให้ปรับใช้ให้มีความสอดคล้องกับนโยบาย

เศรษฐกิจดิจิทัลของไทย โดยมุ่งสร้างความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการของไทย และการเข้าสู่ตลาดโลก ตลอดจนการคุ้มครองผู้บริโภค โดยอาศัยการเปลี่ยนแปลงด้านกฎหมาย กฎระเบียบที่เชื่อมโยงกับนานาชาติ รวมไปถึงการวิเคราะห์และประเมินผลกระทบทางกฎหมาย (RIA) และแนวปฏิบัติที่ดีในการออกกฎระเบียบ (Good Regulatory Practices: GRP) เพื่อส่งเสริมความสะดวกในการประกอบธุรกิจในไทย

๕. ข้อเสนอหน่วยราชการ

๕.๑ รับทราบผลการประชุมคณะกรรมการเศรษฐกิจเอเปค ครั้งที่ ๓/๒๕๖๒ ระหว่างวันที่ ๔-๕ มีนาคม ๒๕๖๒ ณ กรุงซันติอาโก สาธารณรัฐชิลี และการประชุมคณะกรรมการเศรษฐกิจเอเปค ครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ ระหว่างวันที่ ๒๖-๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๒ ณ เมืองบัวโตวาราส สาธารณรัฐชิลี ตามข้อ ๓ และ ๔

๕.๒ ขอความเห็นชอบคณะรัฐมนตรีแจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบและดำเนินงานตามผลการประชุมคณะกรรมการเศรษฐกิจเอเปค (รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒) โดยให้สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติติดตามการขับเคลื่อนการปฏิรูปโครงสร้างของไทย และหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเสนอประเด็นการขับเคลื่อนปฏิรูปโครงสร้างที่ควรให้ความสำคัญในอนาคต

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายทศพร ศิริสัมพันธ์)

เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

กองยุทธศาสตร์และประสานความร่วมมือระหว่างประเทศ

โทร. ๐ ๒๒๘๐-๔๐๘๕ ต่อ ๓๕๐๑

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐-๘๐๐๕

Email: wanchat@nesdc.go.th